

Digitaalista, avointa ja mitattua – tieteellisen julkaisemisen tulevaisuus?

Avoimen julkaisemisen parhaat käytänteet,
30.1.2017

Jyrki Ilva, jyrki.ilva@helsinki.fi

Tieteellinen julkaiseminen muutoksessa

- Tieteellinen julkaiseminen kansainvälisesti voimakkaassa murrosvaiheessa
- Digitaalisuus ja Internet mullistaneet aineistojen levityksen
- Julkaisut itsessään kuitenkin edelleen pääsääntöisesti perinteisten formaattien mukaisia
 - Monografia ja artikkeli
 - Usein saatavilla PDF-tiedostoina, joka suunniteltu noudattamaan paperiaikakauden käytäntöjä (mm. tekstin ja kuvien asettelu sivuille)
- Julkaisujen saatavuus (maksullisuus vs. open access) ja julkaisemisen kustannukset erittäin ajankohtaisia kysymyksiä
- Lisäksi paljon keskustelua mm. julkaisujen vertaisarvioinnin organisoinnista ja vaikuttavuuden arvioinnista

Tieteellisen julkaisemisen kaksoisrooli

- Toisaalta kyse tieteellisestä kommunikaatiosta, toisaalta akateemisesta meritoitumisesta
 - Tutkimustulosten julkistamista ja tieteellistä keskustelua
 - Yliopistot ulkoistaneet tutkimuksen laadunarvioinnin suurelta osin julkaisukanaville: laadukkaat julkaisut edellytys akateemisen uran etenemiselle, julkaisut ja niiden laatu myös rahoituksen kriteeri

Laadunarviointi ulkoistettu julkaisukanaville

JULKAISUFOORUMI
PUBLIKATIONSFORUM • PUBLICATION FORUM

Hae

[Suomi](#) [Svenska](#) [English](#)

[ETUSIVU](#)

[JULKAISUFOORUMI](#)

[ARVIOINNIT](#)

[JULKAISUKANAVAHAKU](#)

[MUUTOSEHDOTUKSET](#)

[YHTEYSTIEDOT](#)

[Etusivu](#) » [Julkaisufoorumi](#)

Julkaisufoorumi

[Paneelit](#)

[Ohjausryhmä](#)

[Tausta](#)

Julkaisufoorumi

Julkaisufoorumi (JUFO) on tieteellisen julkaisutoiminnan laadunarviointia tukeva luokitusjärjestelmä. Eri tieteenaloille ominaisten julkaisukulttuurien huomioimiseksi luokitus sisältää niin lehtiä, kirjasarjoja, konferensseja kuin kirjakustantajiakin. Kolmiportaisessa luokituksessa kaikkien tieteenalojen keskeiset ulkomaiset ja kotimaiset julkaisukanavat jaotellaan

1 = perustasoon

2 = johtavaan tasoon

3 = korkeimpaan tasoon.

Arviointityön suorittavat 23 tieteenalakohtaista asiantuntijapaneelia, joihin kuuluu noin 200 ansioitunutta suomalaista tai Suomessa työskentelevää tieteentekijää.

KANSALLISKIRJASTO - Kirjastoverkkopalvelut

Tieteellisen julkaisemisen mittarit

- Bibliometriikka tarjoaa välineitä esim. organisaation tai yksittäisen tutkijan julkaisutoiminnan arviointiin erilaisten mittareiden avulla
 - Julkaisujen määrä ja julkaisutyypit, käytetyt julkaisukanavat, julkaisujen keräämät viittaukset ja niiden luonne, altmetriikka
- Tieteellisen julkaisemisen volyymi on kasvanut voimakkaasti jo vuosikymmenten ajan
 - Julkaisujen lukeminen/arvioiminen yksitellen esim. virantäytöissä tai rahoitushakemusten arvioinnissa olisi erittäin työlästä ja kallista
- Metriikoilla vaikutusta julkaisutoimintaan: tutkijat optimoivat julkaisemistaan pärjätäkseen kilpailussa
 - Kilpailu pääsystä arvostetuimmille foorumeille
 - ”Smallest publishable unit”, ”salami publication”

Artikkelitason mittarit

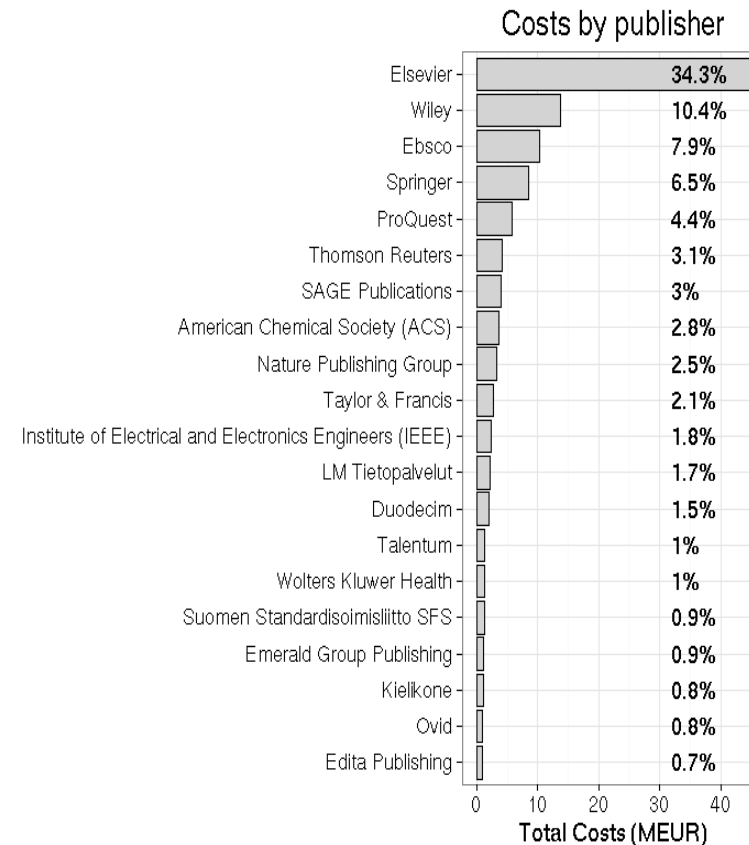
- Julkaisukanavan tasolla toimivat julkaisufoorumiluokat, Impact Factorit, ym. hyvin karkeita mittareita
 - Eivät kerro suoraan yksittäisen julkaisun tasosta
- Myös artikkelitason mittareille tilausta
 - Perinteisesti mitattu mm. julkaisuun kohdistuvien viittausten määrää ja laatua - kertyvät hitaasti, monilla aloilla vasta vuosien kuluessa
 - Tietoja viittauksista koottu Web of Sciencen, Scopuksen ja Google Scholarin kaltaisiin järjestelmiin
- Verkkoympäristö tarjoaa myös nopeampia vaihtoehtoja: altmetriikka seuraa esim. julkaisujen latauskertoja ja sen saamaa huomiota sosiaalisessa mediassa
 - Altmetriikan toiminta perustuu suurelta osin pysyvien tunnisteiden (mm. DOI) käyttöön

Brändien arvo tiedejulkaisemisessa

- Arvostetuimmissa julkaisukanavissa julkaiseminen tavoiteltua; toistaiseksi eivät yleensä open access -kanavia
- Kustantajilla käytännössä erittäin vahva neuvotteluasema sekä julkaisuun tarjoavien tutkijoiden että aineistoja hankkivien kirjastojen suuntaan

Julkaisemisen tähänastinen rahoitusmalli (1)

- Kansainvälisellä tasolla tieteellisten julkaisukanavien pääasiallinen rahoittaja ovat olleet tieteelliset kirjastot
 - 1990-luvun puolivälistä lähtien kirjastot lisensoineet kustantajien ja välittäjien tarjoamia suuria aineistopaketteja ("the Big Deal")
 - Esim. Suomessa tieteelliset kirjastot käyttävät e-aineistojen hankintaan 27 miljoonaa euroa vuodessa
 - Lisenssisopimusten hinnat nousseet tyypillisesti 5% vuodessa

Kuva: Lahti, Leo (2016). [Scientific journal subscription costs in Finland 2010-2015: a preliminary analysis.](#)

Julkaisemisen tähänastinen rahoitusmalli (2)

- Taustalla tieteellisen kustantamisen keskittyminen ja julkaisutoiminnan siirtyminen verkkoon
 - Muutama suuri kustantaja hallitsee suurinta osaa globaaleista markkinoista
 - Erittäin tuottoisaa bisnestä: esim. Elsevierin liikevoitto säännöllisesti lähes miljardi euroa vuodessa
 - Tutkijat luovuttavat julkaisunsa oikeudet kustantajalle ilman korvausta
 - Lopputulos: julkisella rahalla tuotetut tutkimusjulkaisut vain varakkaiden organisaatioiden ulottuvilla

Vaihtoehtoinen malli: open access

- Open access -julkaisut ovat saatavilla vapaasti ja maksuttomasti verkon kautta
 - Julkaisut ja niiden sisältämät tutkimustulokset tasapuolisesti kaikkien kiinnostuneiden saatavilla
 - Lisää julkaisujen näkyvyyttä, käyttöä ja vaikuttavuutta
- Kansainvälinen open access -liike nousi yleiseen tietoisuuteen viime vuosikymmenen alkupuolella
 - Periaatteet kiteytettiin useiksi julkilausumiksi (mm. [Budapestin](#) ja [Berliinin](#) julistukset)
 - Tuottanut myös avoimeen lähdekoodiin perustuvia järjestelmiä (Open Journal Systems, DSpace, EPrints, Fedora, Invenio, jne.) open access -julkaisemisen tarpeisiin

Open access - keskeisiä käsitteitä ja kysymyksiä

- Vihreä (Green) ja kultainen (Gold) open access
 - Julkaisujen rinnakkaistallentaminen avoimiin julkaisuarkistoihin (open repositories) vs. open access -lehdet ja sarjat
- Välitön vs. viiveellinen open access (embargot)
- "Gratis OA" ja "Libre OA"
 - Tarkoittaako avoimuus vain oikeutta julkaisun lukemiseen vai koskeeko se laajemmin siihen liittyviä oikeuksia, jotka on ilmaistu esim. Creative Commons -lisenssillä?
- Kansainväliset vs. kansalliset julkaisukanavat
 - Taloudelliset lähtökohdat hyvin erilaisia
- Peruskysymykset: Kuka maksaa, miten paljon ja millaisilla ehdoilla?

Rinnakkaistallentaminen

- Tilausmaksullisissa – ja muissakin – julkaisukanavissa ilmestyneet julkaisut avoimiksi tallentamalla ne julkaisuarkistoon
 - Tallentaminen tutkijoille ilmaista
 - Julkaisuarkistot takaavat aineistojen pysyvän saatavuuden
 - Useimmat kustantajat ja lehdet sallivat rinnakkaistallennuksen, mutta vaihtelevilla ehdoilla (mikä versio? miten pitkä embargo?)
- Tutkijoita ollut silti yllättävän vaikeaa motivoida tallentamaan

Mikä versio julkaisusta?

- Monet kustantajat ovat asettaneet rinnakkaistallennukselle erilaisia ehtoja, joilla ne pyrkivät suojelemaan omaa asemaansa
 - Lopullisen lehdessä ilmestyneen kustantajan version sijasta tutkija saa usein tallentaa vain viimeisen oman (vertaisarvioidun) versionsa
 - Mm. taitossa tai sivunumeroinnissa saattaa olla eroja kustantajan versioon - hankaloittaa viittaamista

Embargojen pituus

- Kustantajat edellyttävät usein myös embargoa
 - Julkaisu saa olla avoimesti saatavilla esim. aikaisintaan 6 tai 12 kuukauden päästä ilmestymisestä
 - Humanistis-yhteiskuntatieteellisillä aloilla pidetään hyväksyttävänä pidempiä embargoja kuin luonnontieteissä
 - Kustantajilla on taipumuksena pidentää embargoja rahoittajien sallimien maksimipituuksien mukaisiksi

Rinnakkaistallentaminen pakolliseksi?

- Tutkimusrahoittajat ja yliopistot ottaneet käyttöön erilaisia tallennusmandaatteja
 - Jäivät aluksi usein kuolleeksi kirjaimeksi – ei valvontaa tai sanktioita
 - Tilanne kuitenkin muuttunut – monessa paikassa jo arkipäivää
- Esim. Iso-Britanniassa rinnakkaistallentaminen edennyt viime aikoina sitovien linjausten ja rinnakkaistallennusta tukevien infrastruktuurien ansiosta nopeasti
 - Uusia tiukempia vaatimuksia – rinnakkaistallennus rahoituksen ehto, kaikkien julkaisujen rinnakkaistallentaminen heti kun julkaisu on hyväksytty julkaistavaksi ("[deposit on acceptance](#)")

Julkaisuarkiston määritelmä

- ”Julkaisuarkisto on vakiintunut yleistermiksi, jolla tarkoitetaan tieteellisten julkaisujen tallentamiseen ja avoimeen verkkojulkaisemiseen soveltuvaa teknistä järjestelmää ja sen ympärille rakennettuja palveluita.” (Wikipedia)

The screenshot shows the user interface of the Finnish National Library's Digital Archive. At the top, there is a navigation bar with the logo and the text 'JULKAISUARKISTO'. Below this, there is a search bar with a search button labeled 'Hae' and a dropdown menu for 'Hakuohjeet'. The search results show a document titled 'Russia's geopolitical interests in the Baltic area' by Ari Puheloinen (1999). The document is available in PDF format, is 5.455 Mb in size, and has 168 pages. There is a button to 'Avaa tiedosto' (Open file). The document is part of a collection 'Selaaja kokoelmaa' and has 'Omat tiedot' (Own information) such as 'Kirjauusi sisään' (New in library) and 'Rekisteröidy' (Register).

JULKAISUARKISTO

Suomeksi • På svenska • In English

Doria etusivu > Maanpuolustuskorkeakoulu > Julkaisut > Näytä viite

Hae Hakuohjeet

Tämä kokoelma Hae Doriasta

Russia's geopolitical interests in the Baltic area
Puheloinen, Ari (1999)

Julkaisun pysyvä osoite on <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2014050925768>

Nimi: Russia's Geopolitical ...
Koko: 5.455Mt
Formaatti: PDF
Lataukset: 168

[Avaa tiedosto](#)

[Näytä kaikki kuvailutiedot](#)

Finnish Defence Studies; 12
1999

Avainsanat: [geopolitiikka](#), [ulkopolitiikka](#), [intressit](#), [Baltia](#), [Venäjä](#)

[Näytä kaikki kuvailutiedot](#)

Viite kuuluu kokoelmiin:

- [Julkaisut](#) [181]
Maanpuolustuskorkeakoulun julkaisuja

Selaaja kokoelmaa

- [Nimekkeet](#)
- [Tekijät](#)
- [Julkaisijat](#)
- [Asiasanat](#)
- [Uusimmat](#)
- [Sivukarta](#)

Omat tiedot

- [Kirjauusi sisään](#)
- [Rekisteröidy](#)

Erilaisia julkaisuarkistoja

- Tieteenalakohtaiset arkistot
 - Esim. fyysikkojen [ArXiv](#)-palvelu: lähes kaikki tiettyjen alojen julkaisut vapaasti saatavilla pre printteinä jo yli 20 vuotta
- Organisaatiokohtaiset arkistot
 - Sisältävät tieteellisten julkaisujen lisäksi myös opinnäytteitä ja muita organisaatioissa tuotettuja aineistoja

The screenshot displays the TamPub Institutional repository interface. At the top, the University of Tampere logo and the repository name 'TamPub Institutional repository' are visible. The page shows a search bar, navigation links, and social media sharing options. The main content area features a journal article titled 'Associations between school-related factors and depressive symptoms among children : A comparative study, Finland and Norway'. The article is by Jaana Minkinen, published in 2014 in the journal 'School Psychology International'. The page includes a PDF icon, file size (214.3Kb), and download count (65). The abstract is provided at the bottom of the article details.

Author(s): Minkinen, Jaana
Title: Associations between school-related factors and depressive symptoms among children : A comparative study, Finland and Norway
Year: 2014
Journal Title: School Psychology International
Vol and number: 35 : 5
Pages: 463-474
Discipline: Psychology
School /Other Unit: School of Social Sciences and Humanities
Item Type: Journal Article
Language: en
DOI: <http://dx.doi.org/10.1177/0143034313511008>
URN: URN:NBN:fi:uta-201505121410

Abstract: This study compares school-related associations in depressive symptoms among children aged between 9–13 years from four schools in Finland and Norway. A total of 523 pupils participated in the cross-sectional survey. The connections between depressive symptoms and school factors were analysed using hierarchical regression analyses. School variables were self-perceived peer victimization, teacher and peer social support, school performance, and teachers' reports on competence in core subjects; these variables explain 30% of the variance of the children's depressive symptoms in Norway

Julkaisuarkistot Suomessa

- Suomessa lähes kaikilla korkeakouluilla ja useimmilla tutkimuslaitoksilla julkaisuarkisto, joko oma tai jaettu
 - Kansalliskirjaston tarjoamaa teknistä infrastruktuuria hyödyntää nelisenkymmentä organisaatiota
 - Kuusi isoa yliopistoa ylläpitää itsenäisesti omaa palveluaan
 - Aineistot helposti löydettävissä mm. Googlen ja Google Scholarin kautta
- [Aaltodoc](#)
 - [Doria](#)
 - [Helda](#)
 - [Jukuri](#)
 - [Julkari](#)
 - [Jultika](#)
 - [Jyx](#)
 - [Lauda](#)
 - [Tampub](#)
 - [Theseus](#)
 - [TUT DPub](#)
 - [UEF Electronic Publications](#)
 - [Valto](#)

Tutkimustietojärjestelmät (CRIS)

- Tutkimustietojärjestelmät vallanneet jossain määrin alaa julkaisuarkistoilta
 - Tutkimuksen arvioinnin väline
 - Suomessa OKM:n tiedonkeruu ja yliopistojen rahoitusmalli keskeisiä motivaatioita käyttöönotolle
 - Sisältävät organisaation tuottamien julkaisujen viitetiedot ja tietoja mm. hankkeista ja muista aktiviteeteista
 - Rinnakkaistallennuksen prosessit järkevää kytkeä yhteen tiedonkeruun kanssa
 - Open access kuitenkin tutkimustietojärjestelmän mission kannalta toissijainen tavoite
- [Aalto-yliopisto](#)
 - [Helsingin yliopisto](#)
 - [Itä-Suomen yliopisto](#)
 - [Jyväskylän yliopisto](#)
 - [Lapin yliopisto](#)
 - [Lappeenrannan teknillinen yliopisto](#)
 - [Oulun yliopisto](#)
 - [Svenska handelshögskolan](#)
 - [Taideyliopisto](#)
 - [Tampereen yliopisto](#)
 - [Tampereen teknillinen yliopisto](#)
 - [Turun yliopisto](#)
 - [Vaasan yliopisto](#)
 - [Abo Akademi](#)

ResearchGate ja Academia.edu

- Tutkijoille suunnatut sosiaaliset verkkopalvelut erittäin suosittuja, mutta ongelmallisia
- Globaali verkostoituminen tutkijoiden kannalta houkuttelevaa
- Toisaalta, taustalla kaupallisia start up -yrityksiä (ks. [Matthews 2016](#))
 - Etsivät edelleen bisnesmallia, tulevaisuus epävarma
 - Ei rajapintoja ulospäin, eivät pelaa yhteisillä säännöillä
 - Eivät voi taata julkaisujen pysyvää saatavuutta
- Artikkelien lataamista palveluihin ei yleensä hyväksytä rinnakkaistallentamiseksi

Open access -julkaisukanavat

- Varsinaiset open access -julkaisukanavat kokonaisuudessaan avoimesti saatavilla
 - Avoin saatavuus välitöntä ja pysyvää
- Vertaisarviointi organisoitu yleensä samoin kuin maksullisissa kanavissa
 - Poikkeuksena ns. megalehdet (mm. Plos One), jotka ovat ottaneet käyttöön kevyemmän ja nopeamman arviointiprosessin

Open access -lehtiä jo melko paljon

share | embed x 10 ↓ Date added to DOAJ search all search term

– Journals vs Articles

Journals x

+ Subject

+ Article processing charges (APCs)

+ DOAJ Seal

+ Journal license

+ Publisher

+ Country of publisher

+ Full Text language

+ Peer review

+ Date added to DOAJ

Journals vs Articles: Journals x

1 – 10 of 9 430

- [Studii de Preistorie](#)
ISSN: 2065-2526 (Print); 2065-2534 (Online)
<http://www.arheologie.ro/Preistorie/en/index.html>
Peer review
Subject: Auxiliary sciences of history: Archaeology
Date added to DOAJ: 15 Dec 2016
- [Detskie Infekcii \(Moskva\)](#)
Children Infections
ISSN: 2072-8107 (Print)
<http://detinf.elpub.ru/>
Blind peer review
Subject: Medicine: Pediatrics
Date added to DOAJ: 15 Dec 2016
- [Otkrytoe Obrazovanie \(Moskva\)](#)
Open Education
ISSN: 1818-4243 (Print); 2079-5939 (Online)
<http://openedu.rea.ru/>
Blind peer review
Subject: Education: Special aspects of education
Date added to DOAJ: 15 Dec 2016
- [Teoriã i Praktika Pererabotki Mäsa](#)
Theory and Practice of Meat Processing
ISSN: 2414-438X (Print); 2414-441X (Online)
<http://www.meatjournal.ru>
Double blind peer review
Subject: Technology: Chemical technology: Food processing and manufacture
Date added to DOAJ: 15 Dec 2016
- [CESS \(Journal of Computer Engineering, System and Science\)](#)
ISSN: 2502-7131 (Print); 2502-714X (Online)
<http://jurnal.unimed.ac.id/2012/index.php/cess>
Peer review
Subject: Science: Mathematics: Instruments and machines: Electronic computers. Computer science
Date added to DOAJ: 15 Dec 2016

Artikkelimaksut

- Monet etenkin kansainvälisistä open access -lehdistä perustavat toimintansa artikkelimaksuihin
 - APC – Article/Author Processing Charge
- Artikkelimaksujen suuruus vaihtelee huomattavasti, sadoista euroista useisiin tuhansiin euroihin (keskiarvo ~1500-2000 euroa)
 - Oletuksena on, että maksetaan esim. hankerahoista tai kotiorganisaation ylläpitämästä rahastosta
 - Toisaalta kaikilla tutkijoilla ei aina rahoitusta eikä useimmilla organisaatioilla vielä rahastoja
 - Tasapuoliset mahdollisuudet julkaisemiseen?
- Maksullisten lehtien lisäksi paljon myös maksuttomia open access -lehtiä, jotka toimivat ilmaistyön tai muiden tulonlähteiden varassa

Hybridijulkaisukanavat

- Varsinaisten open access -lehtien lisäksi myös ns. hybridilehtiä
 - Yleensä tilausmaksullisia lehtiä, joiden yksittäisiä artikkeleita voi ostaa vapaiksi
 - Suuret kansainväliset kustantajat muuttaneet vanhoja perinteisiä lehtiään yhä enemmän hybridilehdiksi
- Hybridilehtiin kohdistuu runsaasti epäluuloja
 - Artikkelimaksut yleensä korkeampia kuin kokonaan avoimesti ilmestyvissä lehdissä
 - Hybridilehdissä ilmestyneiden open access -julkaisujen löytäminen usein hankalaa
 - Kustantajat saattavat rahastaa julkaisuista kahteen kertaan ("double dipping")

Perinteisten kustantajien hybridilehdet

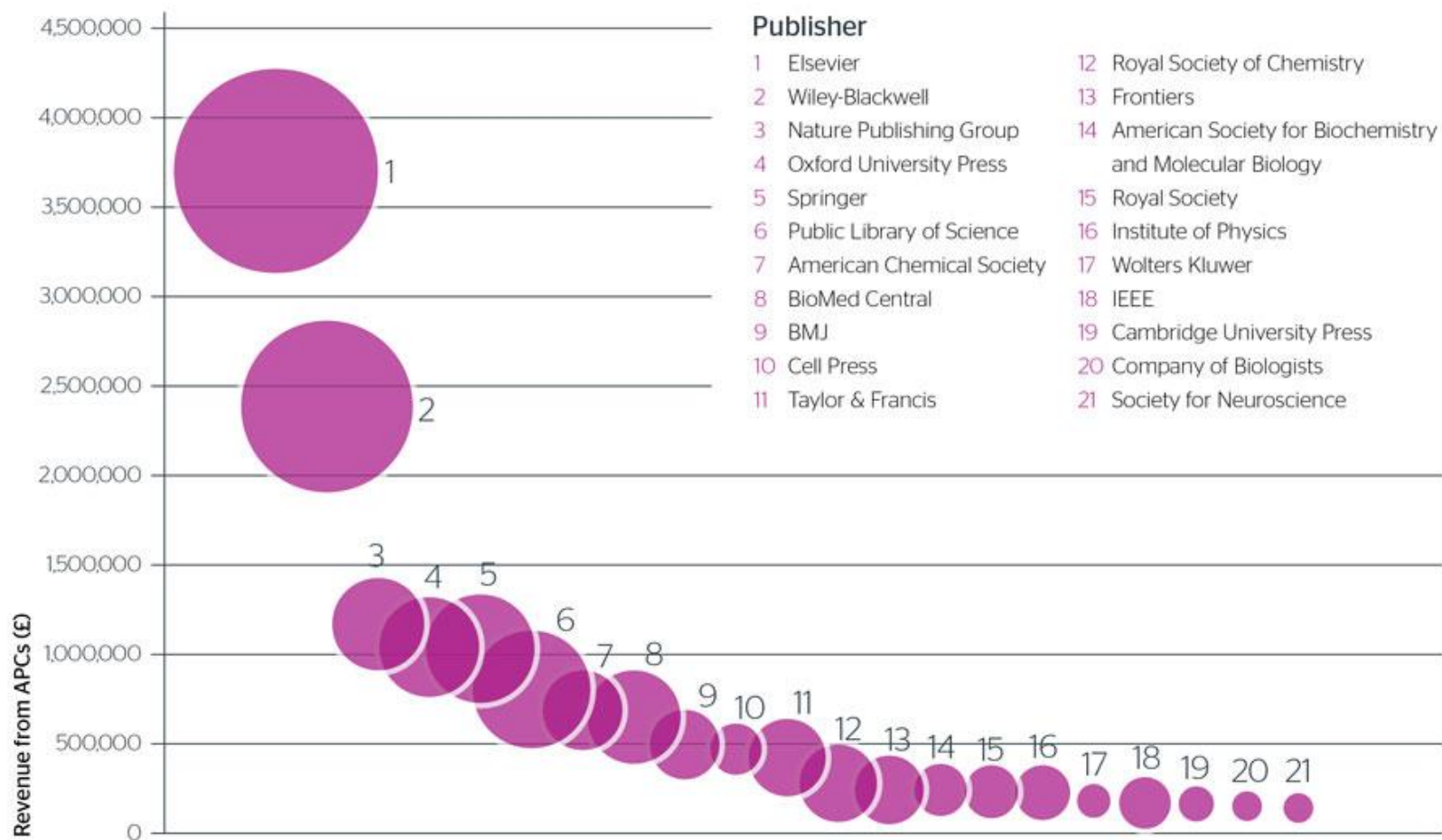

Figure 7: Publisher revenue from APCs, August 2014-July 2015

Lähde: Katie Shamash: Article processing charges (APCs) and subscriptions. 27 June 2016.
<https://www.jisc.ac.uk/reports/apcs-and-subscriptions>

Artikkelimaksujen hallinnointi

- Artikkelimaksujen hallinnointi vaatii runsaasti työtä
 - Kuka maksaa? Mistä rahoista maksetaan?
 - Käytännöt vasta muotoutumassa
 - Etenkin hybridijulkaisukanavien kohdalla toistaiseksi haasteita
- Artikkelimaksut vs. kustantajien kanssa solmitut offsetting-sopimukset tai OA-kustantajille maksettavat tukimaksut?
 - Ks. Pinfield, S., Salter, J. and Bath, P.A. (2015) [*The 'total cost of publication' in a hybrid open-access environment: Institutional approaches to funding journal article-processing charges in combination with subscriptions*](#)

Artikkelimaksut – esim. Iso-Britannia

- Vuodesta 2013 lähtien Research Councils UK [jakanut open access -rahoituksen suoraan yliopistoille](#), ei kierrätetä hankkeiden kautta
 - Yliopistokirjastot huolehtivat OA-lehtien ja hybridilehtien artikkelimaksuista keskitetysti
 - Esim. Imperial College London käytti artikkelimaksuihin pelkästään vuoden 2015 ensimmäisellä neljänneksellä yli 400.000 puntaa
 - Imperial Collegella maksujen hallintaan oma tietojärjestelmä ja pitkälle hiotut prosessit.

Artikkelimaksut Suomessa

- Tällä hetkellä Suomen tilanteesta ei saatavilla koottua tietoa
 - Maksut menevät ilmeisesti yleensä hankkeiden budjeteista
 - Toistaiseksi ei kattavaa yliopistotason seurantaa
 - Koko maan kokonaissumma todennäköisesti jo nyt yli miljoona euroa vuodessa (ks. [Naukkarinen 2016](#))
- Aalto-yliopisto pilotoi tänä vuonna ensimmäisenä yliopistona artikkelimaksurahaston toimintaa

Rahoitusmallin muutos

- Kirjoittajat maksavat, eivät enää lukijat
 - Julkaisemisen kustannukset tulevat näkyviksi tutkijoille
 - Toisaalta, vaikka bisnesmalli kääntyy pääläelleen, kustantajien voitot säilyvät?
 - Kustantajille nyt kirjastojen maksamien lisenssimaksujen lisäksi uutta rahaa myös tutkimushankkeiden budjeteista
 - Lehtien arvostus ("brändi") vs. julkaisemisen todelliset kustannukset?

Offsetting-sopimukset

- Offsetting-sopimusten ideana se, että kirjastojen lisenssisopimukseen otetaan mukaan OA-elementtejä
 - Oman organisaation tuottamat julkaisut vapaaseen käyttöön
 - Lisenssisopimukseen sidotut rahat muuttuisivat vähitellen OA-maksuiksi
 - [Schimmer, Geschuhn & Vogler \(2015\)](#): Lisenssikulut riittäisivät 100% OA:han jo nyt
- Jo aiemmin [SCOAP3](#)-konsortio: suurenergiafysiikan alan keskeiset lehdet vapaaseen käyttöön

The screenshot displays the MPG.PuRe Publication Repository interface. At the top, there is a navigation bar with links for Login, Contact us, Disclaimer, Guide, Help, and English. The main header features the MPG.PuRe logo and a search bar. Below the header, there are tabs for START, BASKET (0), and TOOLS. The main content area shows a paper titled "Disrupting the subscription journals' business model for the necessary large-scale transformation to open access". The paper is categorized as "Released" and "Paper". It lists authors: Schimmer, Ralf; Geschuhn, Kai Karin; and Vogler, Andreas. The paper is available in "Fulltext (public)" and "Supplementary Material (public)". The citation information is: Schimmer, R., Geschuhn, K. K., & Vogler, A. (2015). Disrupting the subscription journals' business model for the necessary large-scale transformation to open access. doi:10.17617/1.3. The abstract states: "This paper makes the strong, fact-based case for a large-scale transformation of the current corpus of scientific subscription journals to an open access business model. The existing journals, with their well-tested functionalities, should be retained and developed to meet the demands of 21st century research, while the underlying payment streams undergo a major restructuring. There is sufficient momentum for this decisive push towards open access publishing. The diverse existing initiatives must be coordinated so as to converge on this clear goal. The international nature of research implies that this transformation will be achieved".

PLOS One ja muut megalehdet (1)

- Ns. megalehdet yksi viime vuosien suurista menestystarinoista
 - Kevyempi arviointiprosessi (ei arvioida ”merkittävyyttä”), suhteellisen edulliset kirjoittajamaksut ja nopea julkaisuaikataulu
 - Kirjoittajamaksut skaalautuvat myös suuriin julkaisuvolyymeihin
 - [PLOS One](#) kasvoi nopeasti yhdeksi maailman suurimmista tieteellisistä julkaisukanavista
 - Menestyksen myötä rinnalle syntynyt muitakin kilpailijoita
- Osa lehdistä toimii silti muilla bisnesmalleilla
 - [Open Library of Humanities](#) kerää rahoituksen vapaaehtoisina tukimaksuina kirjastoilta ja muilta rahoittajilta
 - [PeerJ:n](#) toiminta perustuu jäsenmaksuun, jolla saa elinikäisen julkaisuoikeuden

PLOS One ja muut megalehdet

plos.org create account sign in

Articles For Authors About Us Search advanced search

OPEN ACCESS PEER-REVIEWED

RESEARCH ARTICLE

Importance of Weight Loss Maintenance and Risk Prediction in the Prevention of Type 2 Diabetes: Analysis of European Diabetes Prevention Study RCT

Linda Penn, Martin White, Jaana Lindström, Annetiek Th. den Boer, Ellen Blaak, Johan G. Eriksson, Edith Feskens, Piirjo Ilanne-Parikka, Sirkka M. Keinänen-Kiukkaanniemi, Mark Walker, John C. Mathers, Matti Uusitupa, Jaakko Tuomilehto

161 VIEWS 5 SOCIAL SHARES

Article About the Authors Metrics Comments Related Content

Download Print Share

Abstract

Background

Prevalence of type 2 diabetes (T2D) is increasing worldwide. T2D prevention by lifestyle intervention is effective. Pragmatic scalable interventions are needed, with evidence to efficiently target and monitor such interventions. We report pooled analyses of data from three European trial cohorts: to analyse T2D incidence, sustained weight loss and utility of risk predictors.

Methods

We analysed data on 749 adults with impaired glucose tolerance (278 men and 471 women, mean age 56 years, mean BMI 31 kgm⁻²) recruited between 1993 and 2003, and randomised to intensive lifestyle intervention (I) or lifestyle advice control (C). The intervention aimed to

Suomalaisten korkeakoulujen
tutkijoiden artikkelit
PLOS One -lehdessä 2011-2015:

Julkaisu vuosi

2015 (270)

2014 (325)

2013 (333)

2012 (245)

2011 (159)

Organisaatio

Helsingin yliopisto (701)

Turun yliopisto (259)

Oulun yliopisto (188)

Itä-Suomen yliopisto (184)

Tampereen yliopisto (130)

Jyväskylän yliopisto (93)

Aalto-yliopisto (75)

Åbo Akademi (48)

Tampereen teknillinen yliopisto (47)

Lähde: www.juuli.fi

Lieveilmiö: saalistavat kustantajat

- Maailmalle syntynyt alati laajeneva joukko ns. saalistavia kustantajia (predatory publishers)
 - Markkinoivat itseään aggressiivisesti massapostituksilla
 - Perivät kirjoittajamaksuja, mutta eivät huolehdi laadunarvioinnista
- Räikeimmät tapaukset helppo tunnistaa, mutta myös harmaata aluetta
 - Tarvittaessa voi tarkistaa esim. [Julkaisufoorumien lehtilistasta](#), onko lehti hyväksytty [Directory of Open Access Journalsin](#) (DOAJ) listalle tai onko sen julkaisija kenties Jeffrey Beallin saalistavien kustantajien listalla (joka tosin lopettanut toimintansa!)

Open access ja suomalaiset lehdet?

- Kansallisella tasolla tieteellisen julkaisemisen taloudelliset edellytykset siirtyä OA-julkaisemiseen hyvin erilaiset kuin kansainvälisesti
 - Etenkin monet suomen- ja ruotsinkieliset lehdet kokevat OA:n uhkana olemassaololleen
 - Kirjoittajamaksujen käyttöönotolle monella alalla korkea kynnys
 - Voisivatko korkeakoulut, tutkimuslaitokset ja tutkimusrahoittajat - jotka hyötyvät lehtien olemassaolosta - ottaa suuremman roolin rahoittajina?
- TSV:n ja Kansalliskirjaston yhteishanke ”Kotimaiset lehdet avoimiksi ja vaikuttamaan” (ks. Kotilava.fi)

Tieteelliset monografiat ja open access

- Globaali ilmiö: tieteellisten monografioiden myyntiluvut laskeneet - ja hinnat nousseet - jo 1970-luvulta lähtien (Thompson 2005)
 - Taustalla mm. julkaisujen määrän kasvu, kirjastojen hankintabudjettien supistuminen, hankinnan määrärahojen siirtyminen muihin julkaisutyyppeihin
- Monografiat ja open access?
 - OA-maksut olisivat väistämättä kalliimpia kuin artikkeleilla
 - Uusia rahoitusmalleja: mm. [Knowledge Unlatched](#) - kirjastojen muodostama konsortio ostaa kirjoja yksitellen vapaaseen käyttöön
 - Suomessa SKS:n perustama Alexandria-konsortio on rakentanut hieman samantyyppistä järjestelmää

Tieteellisen kustantamisen merkitys?

- Tieteellisellä kustantamisella nähty perinteisesti neljä keskeistä funktiota
 - Julkaisujen rekisteröinti (registration)
 - Julkaisujen laadunvarmistus (certification)
 - Julkaisujen levitys (dissemination)
 - Julkaisujen säilytys (preservation)
- Verkkoaikakaudella kaikki tehtävät tai ainakin osa niistä olisi mahdollista organisoida myös muuten kuin perinteisten lehtien/sarjojen ja kustantajien kautta

Vertaisarvioinnin kehittäminen?

- Nykyisiin käytäntöihin liittyy monia ongelmia – arvioiden laatu vaihtelee, prosessi on usein hidas ja moneen lehteen tarjottavien artikkelien kanssa tehdään paljon päällekkäistä työtä
 - Tulosten merkittävyyttä korostavissa huippulehdissä saatetaan julkaista keskimääräistä enemmän virheellisiä tuloksia
 - Vrt. megalehtien kevyempi arviointiprosessi, jossa ei arvioida merkittävyyttä
- Nykymuotoinen tieteellisten julkaisujen vertaisarviointi omaksuttu monilla aloilla suhteellisen myöhään
- Myös vaihtoehtoisia malleja kehitelty, esim.
 - Julkaisujen arviointi vasta jälkikäteen?
 - [Peerage of Science](#): Vertaisarvioinnin irrottaminen julkaisukanavasta; vertaisarviointien ja -arvioijien laadun arviointi

Tieteellinen julkaiseminen uusiksi?

- Tarvitaanko nykymuotoisia tieteellisiä julkaisukanavia?
 - Voiko esim. julkaisuarkisto korvata nykymuotoiset julkaisukanavat?
 - Joissakin puheenvuoroissa [pre printit nostetaan keskiöön](#) - pitäisikö julkaisuarkistoissa panostaa nykyistä enemmän niihin?
 - Julkaisuarkisto tieteellisten julkaisujen disseminaation ja tieteellisen kommunikaation tukipalveluna
- Mitä tässä mallissa jää puuttumaan?
 - Toimitustyö, vertaisarviointi, julkaisukanavaan liitetty laatuleima
 - Organisaatiokohtaisilla julkaisuarkistoilla ei tällä hetkellä mekanismeja - tai edes valmiuksia - näiden tueksi
 - Olisiko disseminaatio ja meritoituminen / laatuleiman saaminen mahdollista/mielekäästä erottaa toisistaan?

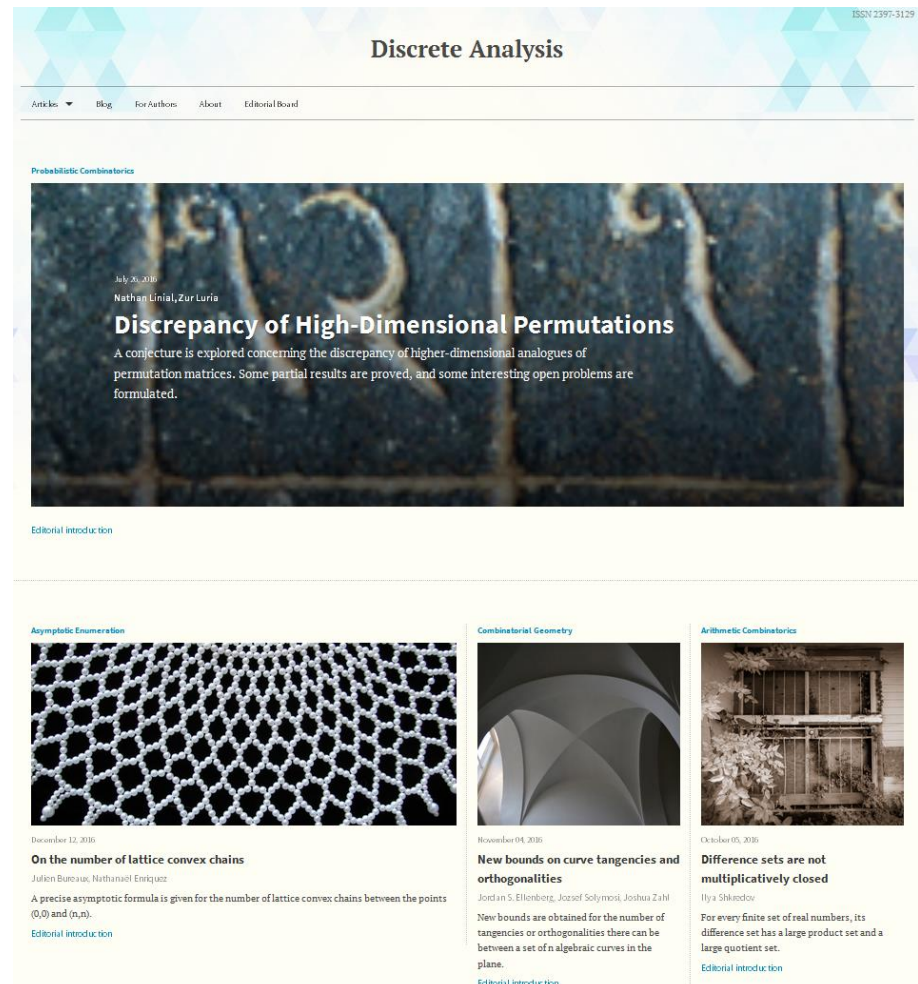
Julkaisuarkistot, vertaisarviointi ja julkaiseminen?

- Esim. fyysikkojen preprint-arkiston ArXivin päälle perustettu vertaisarvioitu lehti ("overlay journal"), [Discrete Analysis](#)

arXiv.org

- Olisiko vastaavia mekanismeja mahdollista rakentaa myös paikallisten julkaisuarkistojen ympärille, vrt. esim. Peerage of Sciencen toimintamalli?

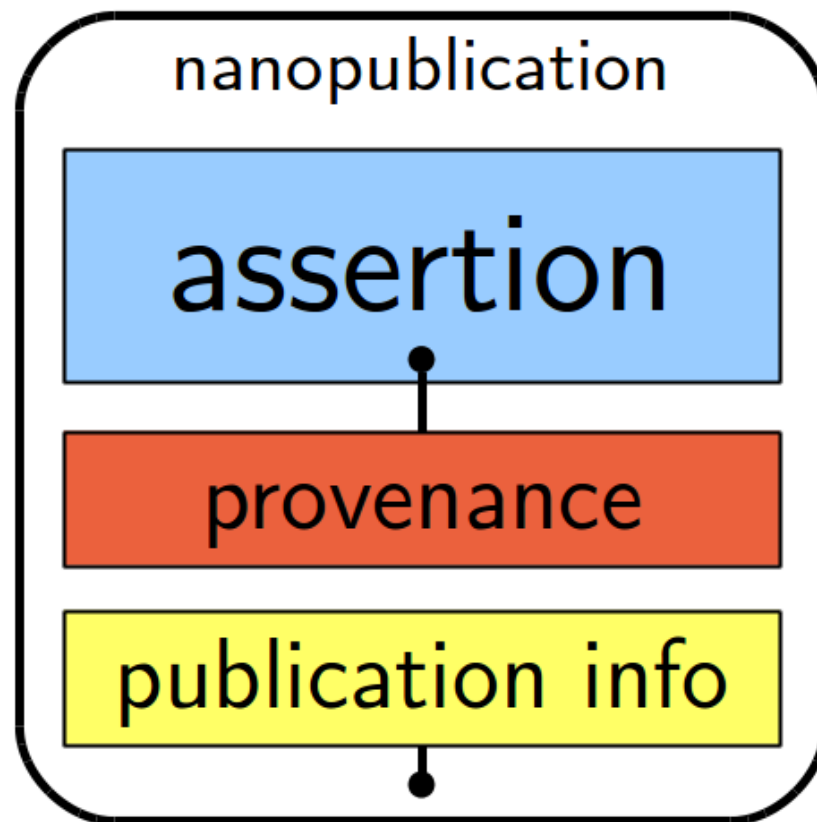
The screenshot shows the homepage of the journal *Discrete Analysis*. The header includes the journal title and ISSN 2397-5129. Below the header is a navigation menu with links for Articles, Blog, For Authors, About, and Editorial Board. The main content area features a large featured article titled "Discrepancy of High-Dimensional Permutations" by Nathan Linial and Zur Luria, dated July 20, 2016. Below this are three smaller article thumbnails: "Asymptotic Enumeration" (December 12, 2016), "Combinatorial Geometry" (November 04, 2016), and "Arithmetic Combinatorics" (October 05, 2016). Each thumbnail includes a title, authors, date, and a brief description of the article's content.

Julkaisemisen uudet formaatit?

- Tieteellisen julkaisemisen formaatit toistaiseksi melko konservatiivisia
 - Artikkelit, monografia, pdf-tiedosto,...
- Vaihtoehtoisia konsepteja ja uusia julkaisualustoja syntymässä
 - Wikit, blogit, GitHub ja muut potentiaaliset uudet julkaisualustat
 - Artikkelien ja monografioiden välille sijoittuvat julkaisut; toisaalta esim. nanojulkaisut
 - Julkaisujen, tutkimusaineistojen ja menetelmien (mm. tietokoneohjelmistojen) linkittäminen ja yhdistäminen
 - Koodia sisältävät, jatkuvasti päivittyvät julkaisut (esim. [Jupyter notebook](#)); julkaisujen versionhallinta
 - Julkaisut itsessään avoimena datana; tiedon louhinta julkaisuista

Esim. nanopublication

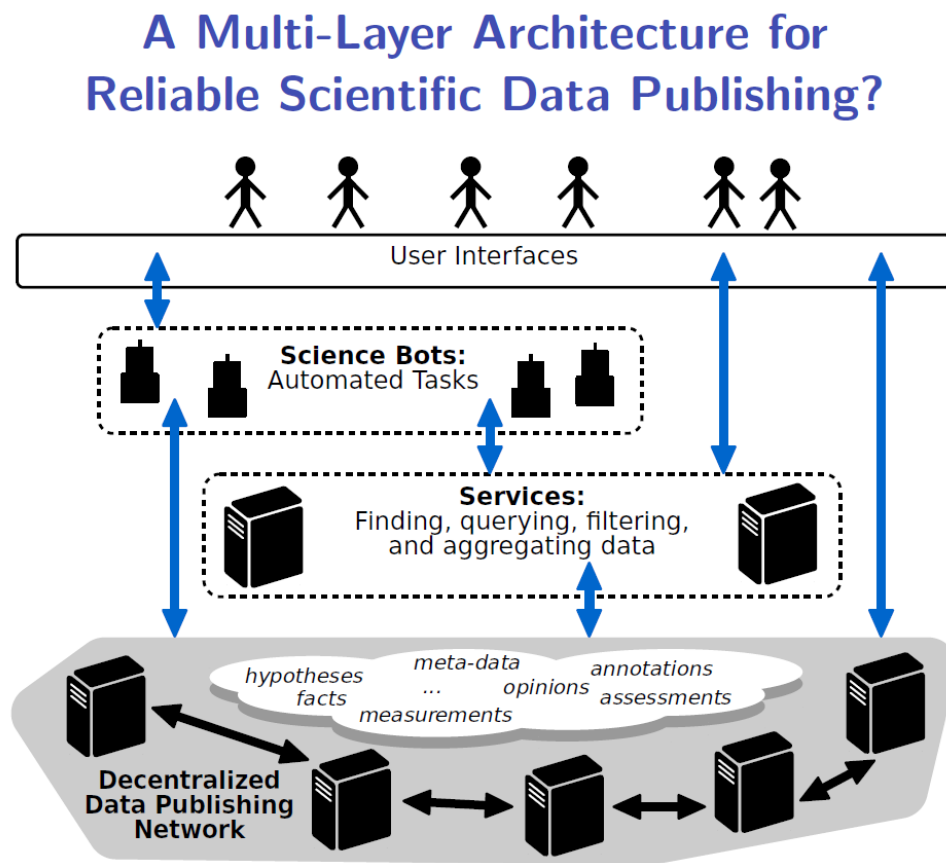
- Perinteisten ihmislukijoille kirjoitettujen narratiivien rinnalla on nousemassa myös muunlaisia julkaisutyyppejä
- Nanopublication: Pienin julkaistavissa olevan tiedon yksikkö

Kuva: http://nanopub.org/wordpress/?page_id=65

Julkaisut ja koneluettavuus

- Julkaisut ja data lähestyvät toisiaan?
- Taustalla ajatus siitä, että julkaisujen sisältämää ja niitä kuvailevaa tietomassaa mahdollista louhia ja analysoida myös koneellisesti
- ”Tiedebotit” tuottavat uutta tietoa?

Kuva: Tobias Kuhn: [A Decentralized Network for Publishing Linked Data - Nanopublications, Trusty URIs, and Science Bots.](#)

Kiitos!

jyrki.ilva@helsinki.fi

